

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΣΤΗΝ ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ
ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

Ευρωπαϊκή Επιτροπή και εξωτερικοί σύμβουλοι
Υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης

Περιεχόμενα

I. ΓΕΝΙΚΗ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΙΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ.....	2
II. ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΙΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΕΣ	2
Σύσταση 1 — Ολοκλήρωση του υφιστάμενου πλαισίου που διέπει τη χρήση των υπηρεσιών εξωτερικών συμβούλων	2
Σύσταση 2 — Βελτίωση της παρακολούθησης και του μετριασμού των κινδύνων που προκύπτουν από τη χρήση υπηρεσιών εξωτερικών συμβούλων	3
Σύσταση 3 — Καλύτερη χρήση των αποτελεσμάτων των υπηρεσιών εξωτερικών συμβούλων	4
Σύσταση 4 — Βελτίωση της αναφοράς στοιχείων σχετικά με τη χρήση των υπηρεσιών εξωτερικών συμβούλων	5

Το παρόν έγγραφο παρουσιάζει, σύμφωνα με το άρθρο 259 του δημοσιονομικού κανονισμού, τις απαντήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στις παρατηρήσεις που διατυπώνονται σε ειδική έκθεση του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου και θα δημοσιευθεί ταυτόχρονα με την εν λόγω ειδική έκθεση.

I. ΓΕΝΙΚΗ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΙΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Η Επιτροπή παρέχει εξωτερικές συμβουλευτικές υπηρεσίες με σκοπό την απόκτηση εμπειρογνωμοσύνης και γνώσεων, οι οποίες συμπληρώνουν την εσωτερική τεχνογνωσία. Η απόφαση για την προσφυγή σε συμβουλευτικές υπηρεσίες λαμβάνεται από τους προϊσταμένους των υπηρεσιών της Επιτροπής, με βάση τις ανάγκες τους και τις εκτιμήσεις επικινδυνότητας καθώς και τους διαθέσιμους πόρους. Αυτό συμβάλλει στη διασφάλιση της αποτελεσματικής χρήσης των πόρων σε ένα πλαίσιο τόσο αυξανόμενων απαιτήσεων προς την Επιτροπή όσο και αυστηρών δημοσιονομικών περιορισμών.

Μολονότι οι εξωτερικές συμβουλευτικές υπηρεσίες μπορούν να παρέχουν σημαντική τεχνική συμβολή στην Επιτροπή, αυτή παραμένει πλήρως υπεύθυνη για την εκτέλεση των δικών της καθηκόντων, όπως ορίζονται στις Συνθήκες, μεταξύ άλλων και της αναπτυξιακής πολιτικής. Οι σύμβουλοι, ως εξωτερικοί πόροι, δεν εντάσσονται με αυτήν την ιδιότητα στην πολιτική του εσωτερικού προσωπικού της Επιτροπής και δεν υποκαθιστούν το βασικό εργατικό δυναμικό.

Η χρήση εξωτερικών συμβουλευτικών υπηρεσιών από την Επιτροπή υπόκειται σε ένα σύνολο κανόνων τους οποίους ακολουθούν, όπως αναφέρεται στην έκθεση¹, οι υπηρεσίες της Επιτροπής σύμφωνα με το αποκεντρωμένο μοντέλο δημοσιονομικής λογοδοσίας της Επιτροπής. Μολονότι η Επιτροπή θεωρεί ότι τα πορίσματα του ελέγχου δεν επιχειρηματολογούν υπέρ μιας θεμελιώδους μεταρρύθμισης της χρήσης εξωτερικών συμβουλευτικών υπηρεσιών, η ίδια εκφράζει την ικανοποίησή της για την έκθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου καθώς και για τα συμπεράσματα που περιγράφονται σε αυτήν, με σκοπό την περαιτέρω ενίσχυση του υφιστάμενου πλαισίου.

Η Επιτροπή αποδέχεται όλες τις συστάσεις.

II. ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΙΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΕΣ

Σύσταση 1 — Ολοκλήρωση του υφιστάμενου πλαισίου που διέπει τη χρήση των υπηρεσιών εξωτερικών συμβούλων

(Ημερομηνία-στόχος για την υλοποίηση της σύστασης του ΕΕΣ: Δεκέμβριος 2023)

Η Επιτροπή αποδέχεται τη σύσταση:

- α) να ορίζονται οι διάφορες μορφές υποστήριξης που μπορούν να παρέχουν οι εξωτερικοί σύμβουλοι·**
- β) να περιλαμβάνεται καθοδήγηση σχετικά με τον τρόπο διενέργειας αξιολογήσεων των αναγκών, συμπεριλαμβανομένων μεθόδων για την αξιολόγηση της ανάγκης εξωτερικής ανάθεσης ενός έργου έναντι της εκτέλεσής του από υπαλλήλους·**

¹ Βλέπε παρατήρηση 35 του ΕΕΣ.

γ) να παρέχονται κριτήρια που εφαρμόζονται σε δραστηριότητες και διαδικασίες οι οποίες θα πρέπει να παραμένουν εντός της Επιτροπής και να μην ανατίθενται εξωτερικά.

Για την υλοποίηση της σύστασης, η Επιτροπή θα θεσπίσει ειδική καθοδήγηση. Για να το επιτύχει θα βασιστεί στο εκτεταμένο σύνολο κανόνων και κατευθυντήριων γραμμών που ισχύουν επί του παρόντος. Σε αυτό το σύνολο περιλαμβάνονται το νομικό πλαίσιο που προβλέπεται από τον δημοσιονομικό κανονισμό και τους κανόνες σύναψης δημοσίων συμβάσεων, το πλαίσιο για τη βελτίωση της νομοθεσίας όσον αφορά τις κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τη χρήση εξωτερικών συμβουλών για αξιολογήσεις και μελέτες, η καθοδήγηση σε επίπεδο οργάνου αναφορικά με τους εξωτερικούς παρόχους υπηρεσιών που εργάζονται από τις εγκαταστάσεις της Επιτροπής καθώς και το πλαίσιο χρηματοοικονομικής αναφοράς (ABAC).

Κατά την εφαρμογή της παρούσας σύστασης, η Επιτροπή θα διασφαλίσει τη βέλτιστη διαχείριση των πόρων καθώς και την ισορροπία μεταξύ της ανάγκης να μετριαστούν οι κίνδυνοι που εντοπίστηκαν από το ΕΕΣ² και της ανάγκης να εξασφαλιστεί επαρκώς ευέλικτη πρόσβαση σε συμβουλευτικές υπηρεσίες. Αυτό θα επιτρέψει στην Επιτροπή να υλοποιήσει τους στόχους και τις προτεραιότητες πολιτικής της, τηρώντας πάντα την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης. Η Επιτροπή εκτιμά τις αναφορές σε ορθές πρακτικές που εφαρμόζονται από τις υπηρεσίες της και που αναφέρονται στην έκθεση ελέγχου³, για παράδειγμα όσον αφορά την καθοδήγηση που παρέχεται από τις κατευθυντήριες γραμμές για τη βελτίωση της νομοθεσίας καθώς και την εργαλειοθήκη για τον σχεδιασμό και την αιτιολόγηση της χρήσης εξωτερικών συμβουλευτικών υπηρεσιών για αξιολογήσεις, ενώ θα τη χρησιμοποιήσει ως σημεία αναφοράς.

Σύσταση 2 — Βελτίωση της παρακολούθησης και του μετριασμού των κινδύνων που προκύπτουν από τη χρήση υπηρεσιών εξωτερικών συμβούλων

(Ημερομηνία-στόχος για την υλοποίηση της σύστασης του ΕΕΣ: Δεκέμβριος 2023)

Η Επιτροπή αποδέχεται τη συγκεκριμένη σύσταση:

α) να αναλύει περιοδικά τους κινδύνους συγκέντρωσης και υπερβολικής εξάρτησης στο επίπεδο των γενικών διευθύνσεων και της Επιτροπής·

Όπως επισημαίνει το ΕΕΣ στην έκθεση⁴, ορισμένα είδη κινδύνων σε επίπεδο οργάνου που σχετίζονται με εξωτερικές συμβουλευτικές υπηρεσίες ενδέχεται να μην είναι ορατά σε επίπεδο επιμέρους ΓΔ. Οι κίνδυνοι αυτοί θα αναλύονται περιοδικά από τις κεντρικές υπηρεσίες, με βάση τις πληροφορίες που λαμβάνονται από τις ΓΔ κατά τη διαδικασία αξιολόγησης κινδύνων, καθώς και με βάση οποιεσδήποτε άλλες πηγές πληροφοριών, συμπεριλαμβανομένων των πλήρων και ακριβών δεδομένων από το σύστημα δημοσιονομικής διαφάνειας (FTS) (βλ. επίσης την απάντηση της Επιτροπής στη σύσταση 4). Θα δοθεί συμπληρωματική καθοδήγηση στις υπηρεσίες, όπως αρμόζει.

β) να αποσαφηνίζει τις διαδικασίες που εφαρμόζονται σχετικά με τα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα που αποκτούν εξωτερικοί πάροχοι με μακροχρόνια πείρα στην ΕΕ·

Σύμφωνα με τον δημοσιονομικό κανονισμό, οι γενικοί κανόνες σύναψης δημοσίων συμβάσεων εφαρμόζονται σε κάθε είδος δημοσίων συμβάσεων, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν συμβουλευτικές υπηρεσίες. Η Επιτροπή θα αποσαφηνίσει περαιτέρω τις ισχύουσες διαδικασίες.

² Βλέπε παρατηρήσεις 37 έως 54 του ΕΕΣ.

³ Βλέπε παρατήρηση 28 του ΕΕΣ.

⁴ Βλέπε παρατήρηση 56 του ΕΕΣ.

γ) να ολοκληρώνει την καθοδήγηση σχετικά με την αποφυγή συγκρούσεων συμφερόντων, ενσωματώνοντας τους κινδύνους που δεν έχουν ακόμη καλυφθεί.

Η Επιτροπή θα ενισχύσει περαιτέρω και θα αποσαφηνίσει τους κανόνες που σχετίζονται με την αποφυγή των επαγγελματικών συγκρούσεων συμφερόντων, αναπτύσσοντας περαιτέρω εσωτερικές κατευθυντήριες γραμμές, πέραν των ήδη υφιστάμενων στον οδηγό για τις δημόσιες συμβάσεις. Επιπλέον, η Επιτροπή έχει προτείνει στο πλαίσιο της στοχευμένης τροποποίησης του δημοσιονομικού κανονισμού, πρόσθετες απαιτήσεις και υποχρεώσεις με σκοπό την ενίσχυση των υφιστάμενων διατάξεων του δημοσιονομικού κανονισμού σχετικά με τα συγκρουόμενα επαγγελματικά συμφέροντα.

δ) να διασφαλίζει ότι οι Γενικές Διευθύνσεις εντοπίζουν και αναφέρουν κρίσιμους κινδύνους και ότι οι κίνδυνοι αυτοί γνωστοποιούνται στο συμβούλιο εσωτερικής διοίκησης, ώστε αυτό να συντονίζει και να παρέχει συμβουλές σχετικά με την αξιολόγηση και τη διαχείριση των εν λόγω κινδύνων.

Η Επιτροπή διαθέτει καθιερωμένη διαδικασία αξιολόγησης κινδύνων, στη συνέχεια της οποίας κάθε Γενική Διεύθυνση αξιολογεί τους κινδύνους για τις δραστηριότητές της σε τακτική βάση και κοινοποιεί τους κρίσιμους κινδύνους για τις υπηρεσίες του οργάνου. Αυτοί οι κρίσιμοι κίνδυνοι γνωστοποιούνται και θα εξακολουθήσουν να γνωστοποιούνται στο συμβούλιο εσωτερικής διοίκησης. Συμπληρωματικές οδηγίες για θέματα σχετικά με τη χρήση εξωτερικών συμβουλευτικών υπηρεσιών θα παρέχονται στις υπηρεσίες, όπως αρμόζει.

Σύσταση 3 — Καλύτερη χρήση των αποτελεσμάτων των υπηρεσιών εξωτερικών συμβούλων

(Ημερομηνία-στόχος για την υλοποίηση της σύστασης του ΕΕΣ: Δεκέμβριος 2023)

Η Επιτροπή αποδέχεται τη συγκεκριμένη σύσταση:

Η Επιτροπή εκφράζει την ικανοποίησή της για τη θετική αξιολόγηση του ΕΕΣ όσον αφορά το πλαίσιο για τη βελτίωση της νομοθεσίας, το οποίο παρέχει καθοδήγηση για τη χρήση και τη διάδοση εξωτερικών συμβουλευτικών υπηρεσιών, συμβάλλοντας στη λήψη αποφάσεων⁵. Θα αναλύσει περαιτέρω τον τρόπο βελτιστοποίησης της εσωτερικής ανταλλαγής πληροφοριών της Επιτροπής σχετικά με τα διδάγματα που αντλήθηκαν όσον αφορά το σύνολο του πεδίου εφαρμογής των υπηρεσιών παροχής συμβουλών, ώστε να αξιοποιηθούν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο οι παρεχόμενες υπηρεσίες και οι πληροφορίες που συλλέγονται από την οπτική του οργάνου.

α) να διενεργεί συστηματικές αξιολογήσεις μετά την ολοκλήρωση για την άντληση διδαγμάτων.

Η Επιτροπή διενεργεί αξιολογήσεις μετά την ολοκλήρωση προτού πραγματοποιηθεί η τελική πληρωμή στον ανάδοχο. Αυτό συνεπάγεται επανεξέταση και επικύρωση των καθηκόντων/παραδοτέων, σύμφωνα με τους συμβατικούς όρους. Σε περίπτωση που τα καθήκοντα/παραδοτέα δεν πληρούν τις απαιτήσεις της σύμβασης, οργανώνεται διαδικασία αντιπαράθεσης, με σκοπό την επιβολή συμβατικών κυρώσεων. Σε αυτές μπορεί να περιλαμβάνονται μειώσεις της τιμής λόγω χαμηλής ποιότητας ή κατ' αποκοπή αποζημιώσεις λόγω καθυστερήσεων στην παράδοση. Επιπλέον, εάν διαπιστωθεί η ύπαρξη κινδύνων για τα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης, βάσει παραβάσεων όπως, μεταξύ άλλων, σοβαρού επαγγελματικού παραπτώματος, παρατυπίας κατά την έννοια του άρθρου 1 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 2988/95 του Συμβουλίου, απάτης, διαφθοράς ή σημαντικών ελλείψεων στην εκτέλεση της σύμβασης που οδηγούν σε πρόωρη καταγγελία της

⁵ Βλέπε παρατηρήσεις 66 και 71 του ΕΕΣ.

σύμβασης ή επιβολή συμβατικών κυρώσεων, ο ανάδοχος μπορεί να καταχωριστεί στη βάση δεδομένων έγκαιρου εντοπισμού και αποκλεισμού. Οι εν λόγω πληροφορίες είναι διαθέσιμες στους διατάκτες όλων των υπηρεσιών της Επιτροπής.

Επιπλέον, η Επιτροπή θα διευκρινίσει περαιτέρω ότι οι ΓΔ πρέπει να διενεργούν αξιολογήσεις βάσει διδαγμάτων κατά την ολοκλήρωση των συμβάσεων.

β) να προβαίνει σε συστηματική ανάλυση της ανάγκης μεταφοράς γνώσεων από τους συμβούλους στο προσωπικό της Επιτροπής

Η Επιτροπή αποδέχεται τη συγκεκριμένη σύσταση. Η μεταφορά γνώσεων από τους συμβούλους στο προσωπικό της Επιτροπής ή σε άλλους συμβούλους που παρακολουθούν ένα συγκεκριμένο καθήκον είναι απαραίτητη για την παρακολούθηση της εκτέλεσης της σύμβασης και της παράδοσης. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή θα διευκρινίσει περαιτέρω ότι οι ΓΔ πρέπει να αναλύουν την ανάγκη μεταφοράς γνώσεων κατά την ολοκλήρωση των συμβάσεων. Επιπλέον, η Επιτροπή θα διερευνήσει κατά πόσον θα μπορούσε να συμπεριληφθεί στα υποδείγματα συμβάσεων προαιρετική συμβατική ρήτρα.

γ) να εφαρμόζει ρυθμίσεις σε επίπεδο οργάνου για τη διάδοση των διδαγμάτων που αντλήθηκαν και των αποτελεσμάτων, καθώς και για τον εντοπισμό ορθών πρακτικών όσον αφορά τις αναθέσεις σε εξωτερικούς συμβούλους.

Η Επιτροπή αποδέχεται τη συγκεκριμένη σύσταση. Θα διερευνήσει τρόπους περαιτέρω διευκόλυνσης ανταλλαγής και διάδοσης διδαγμάτων και αποτελεσμάτων, καθώς και εντοπισμού ορθών πρακτικών σχετικά με τη χρήση συμβουλευτικών υπηρεσιών στα σχετικά επαγγελματικά εσωτερικά δίκτυα της Επιτροπής, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη τις ισχύουσες απαιτήσεις εμπιστευτικότητας και προστασίας των δεδομένων.

Σύσταση 4 — Βελτίωση της αναφοράς στοιχείων σχετικά με τη χρήση των υπηρεσιών εξωτερικών συμβούλων

(Ημερομηνία-στόχος για την υλοποίηση της σύστασης του ΕΕΣ: Δεκέμβριος 2023)

Η Επιτροπή αποδέχεται τη σύσταση.

Η Επιτροπή συμμερίζεται την άποψη του ΕΕΣ ότι η ποιότητα των στοιχείων σχετικά με τις συμβουλευτικές υπηρεσίες μπορεί να βελτιωθεί περαιτέρω. Έχουν ήδη ληφθεί μέτρα για τον σκοπό αυτό με τη θέσπιση ειδικών κανόνων ποιότητας δεδομένων για την καταγραφή δεδομένων σχετικά με τις συμβουλευτικές υπηρεσίες (συμπεριλαμβανομένης της ορθής ένδειξης του υποτύπου των υπηρεσιών, επομένως της μελέτης, της αξιολόγησης κ.λπ.) από τις υπηρεσίες της Επιτροπής στα συστήματα χρηματοοικονομικών πληροφοριών της Επιτροπής. Τα δεδομένα για τις συμβουλευτικές υπηρεσίες, μεταξύ άλλων αναφορικά με τον όγκο και τα είδη των υπηρεσιών παροχής συμβουλών που έχουν αποκτηθεί, μπορούν πλέον να δημοσιευθούν μόνο υπό την προϋπόθεση ότι τηρούνται οι εν λόγω απαιτήσεις ποιότητας.

Μετά τους εν λόγω ελέγχους ποιότητας, η Επιτροπή θα συνεχίσει να υποβάλλει εκθέσεις μέσω του συστήματος δημοσιονομικής διαφάνειας (FTS), μιας διαδικτυακής πύλης που θα είναι ανοικτή στο ευρύ κοινό και θα επικαιροποιείται σε ετήσια βάση⁶. Για παράδειγμα, οι συμβάσεις του 2021 θα καταστούν διαθέσιμες έως το τέλος Ιουνίου 2022, σύμφωνα με τις απαιτήσεις υποβολής εκθέσεων δυνάμει του άρθρου 38 του δημοσιονομικού κανονισμού.

Η Επιτροπή θα εξετάσει τον τρόπο τακτικής υποβολής εκθέσεων σχετικά με τις πληροφορίες που θα είναι διαθέσιμες στο FTS καθώς και το ενδεχόμενο υποβολής πρόσθετων εκθέσεων, όπου αρμόζει.

⁶ Σύνδεσμος για το FTS: <https://ec.europa.eu/budget/financial-transparency-system/index.html>